

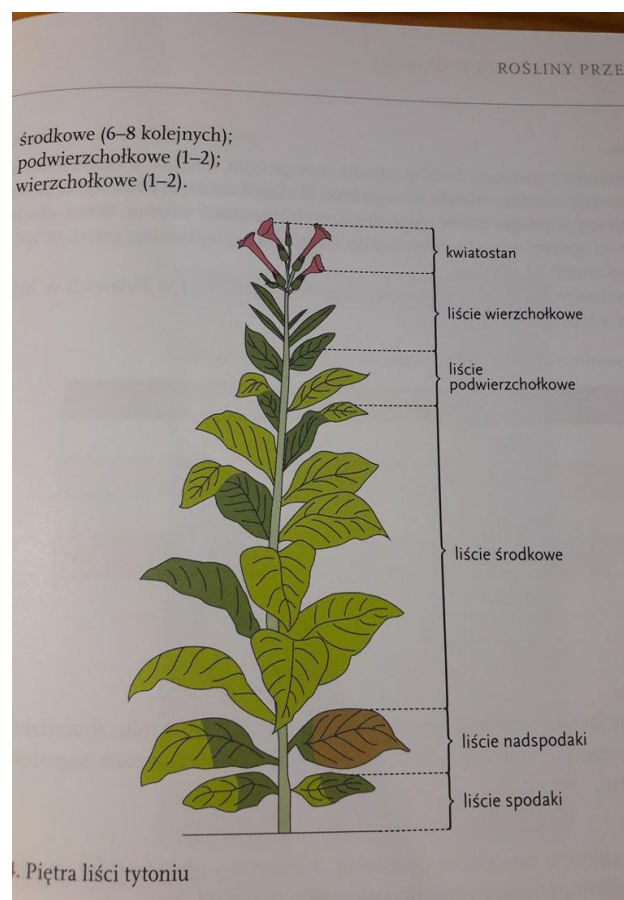
Proszę się zapoznać z kolejnymi tematami i krótko rośliny przemysłowe specjalne- chmiel, tytoń oraz rośliny przemysłowe włókniste- len włóknisty i konopia siewna.

Przesyłam opracowanie (chmiel, tytoń) pozostałe we własnym zakresie.

Przypominam o zaległościach!

Tytoń szlachetny (*Nicotiana tabacum*)

Roślina jednoroczna z rodziny psiankowatych. Uprawia się w celu pozyskania liści do produkcji tytoniu. Można wyróżnić szereg grup użytkowych tytoniu ale obecnie znaczenie gosp. ma tylko uprawa tytoniu jasnego typu Virginia i Burley. Powierzchnia uprawy tytoniu w Polsce to kilkanaście tysięcy ha średni plon to ok. 2 t/ha liści. Zawartość nikotyny 1- 1,5%. Tytoń osiąga wysokość 1-2m w zależności od odmiany, liście duże, lepkie, owłosione i grube. Kwiatostanem jest wierzchówka, owocem torebki, nasiona b.małe m.t.n.-0,08g. System korzeniowy wiązkowy z korzeniami przybocznymi.

Wartość technologiczna liści jest zróżnicowana, dlatego muszą być one segregowane podczas zbioru. Najlepsze są liście środkowe..Sproszkowany tytoń nosi nazwę tabaki..Tytoń wymaga największych nakładów prac ręcznych.

Wymagania.

Tytoń jest rośliną ciepłolubną (18-25⁰C), przy niższych temperaturach następuje zahamowanie wzrostu, bardzo wrażliwy na przymrozki. Tytoń uprawia się z reszty, którą produkują się w inspektach. Wymaga dużego nasłonecznienia- wzrost ilości olejków eterycznych. Wymagania wodne są średnie, okres krytyczny przypada na czas tworzenia pąków kwiatowych i kwitnienia. Bardzo wrażliwy na gradobicia. Wymagający również dużego uwilgotnienia w okresie sadzenia rozsady. Wrażliwe na silne wiatry- uszkodzają liście. I wskazane stosowanie roślin osłonowych. Plantacje tytoniu powinno się zakładać w miejscach zacisznych, osłoniętych. Tytoń ma małe wymagania glebowe, najlepsze gleby to gleby piaszczyste, przewiane, śr. urodzajne, optymalne pH 5,1-6,5, ale zasobne w próchnicę. Jeżeli odczyn jest obojętny lub zasadowy pogarsza to jakość liści i zwiększa się porażenie zgorzelą korzeniową.

Przedplon.

Najczęściej uprawiany jest po zbożach, lepsze przedplony (bobowate) są wskazane na słabszych glebach. Nie wolno uprawiać tytoniu po ziemniakach i pomidorach- ryzyko chorób (ta sama rodzina). Tytoń dobrze znosi uprawy po sobie ale jest ona niezalecana z powodu chorób.

Uprawa roli.

Typowa uprawa roli jak pod każdą rośliną jara, zespół zabiegów poźniwnych, zespół zabiegów przedzimiwnych i wiosennych.

Nawożenie.

Dobrze reaguje na nawożenie obornikiem (25 t/ha- Virginia, 35 t/ha- Burley).

Azot- wpływa pozytywnie na jakość liści.

Virginia- 20-40 kg N/ha – przedsięwnie

Burley- 80-120 kg N/ha – przedsięwnie lub w dwóch dawkach.

Fosfor- wpływa korzystnie na dojrzewanie liści i jakość liści, 90-120 kg P₂O₅/ha- przed sadzeniem lub jesienią.

Potas- wpływa na jakość liści (żarzenie) 120-200 kg K₂O/ha, nie wolno stosować nawozów chlorkowych, stosujemy jesienią lub wiosną.

Tytoń dobrze reaguje na nawożenie mikroelementami głównie borem. Przy nawożeniu należy pamiętać o Mg, na brak tego pierwiastka jest wrażliwy.

Przygotowanie rozsady i sadzenie.

Rozsadę przygotowujemy w inspektach lub tunelach foliowych. Najlepiej na tacach wielokomorowych. Termin siewu 25-30.III. Optymalna temperatura 22-25⁰C. Produkcja rozsady ok. 8tyg. Cechy dobrej sadzonki (rozsady):

- silny system korzeniowy

- 5-6 zielonych liści

- niewybujała łodyga

Sadzenie najlepiej przeprowadzać w V/1, sadzawką chwytakową, półautomatyczną. Sadzimy w rozstawie rzędów 80-90cm a w rzędzie 40-45cm. Po kilku dniach po posadzeniu wykonujemy lustrację pola i dosadzamy nieprzyjętą rozsadę.

Pielęgnacja.

Po posadzeniu należy przeprowadzić spulchnianie między rzędami i niszczyć chwasty oraz obsypać rośliny (obredlanie..... 1-2razy). Bardzo ważnym zabiegiem jest ogławianie roślin (usuwanie kwiatostanów) i pasynkowanie (usuwanie pędów bocznych). Wykonują się w fazie zielonego-różowego pęka. Usuwa się również spadaki.

Zwalczanie chwastów.

- spulchnianie międzyrzędzi i obsypywanie roślin
- można stosować zabiegi chemiczne- zgodnie z zaleceniami.

Choroby.

Tytoń jest atakowany przez wiele chorób zarówno grzybowe, wirusowe i bakteryjne. Zapobiega się głównie przez używanie zdrowego i zaprawionego materiału siewnego oraz usuwanie chwastów, które przenoszą choroby. Stosują się pestycydy zgodnie z zaleceniami.

Szkodniki- wciornastki, mszyce, rolnice- do zwalczania stosują się insektycydy zgodnie z zaleceniami i metodą biologiczną.

Zbiór.

Zbiór liści przeprowadza się stopniowo w miarę ich dojrzwania. Liście nadające się do zbioru odchylają się od łodygi i łatwo odłamują, a ich końce mają jasnożółte zabarwienie. Zbiór przeprowadza się 6-7 razy (Virginia), 4-5 (Burley). Liście zbiera się ręcznie, liście muszą być suche. Liście nawleka się na sznury, linki lub wieszaki igłowe i suszy ogrzanym powietrzem, na początku o tem. 30-35⁰C a następnie zwiększa się do tem. 70-90⁰C. suszenie trwa około 5dni (typ jasny Virginia). Tytoń typu Burley suszy się w zadaszonych wiatach osłoniętych folią. Wysuszone liście segregują się na klasy jakościowe i układa się w tzw. beliki.

W dużo mniejszych ilościach uprawia się tytoń ciemny (który wykorzystywany jest do produkcji gorszych jakościowo papierosów, zawiera 1,5-3% nikotyny) i Machorkę.